Hugdilla Edur Glede-Kvæde

G. P. S.

Ochtyfer

SCIAGRAPHIA HISTORIÆ LITERARIÆ ISLANDIÆ,

MAG. HALFDANAR EINARS SONAR,

SCH. HOL. RECT.

Med Lag: Eg veit eina Bauga L.

Island!
  Audlegd siꜳ hier þijna,
    ꜳ efre og fyrre Tijd.
Island!
  Dugnad lꜳt ei dvijna,
    Þo dvijeat margskyns hrijd
Island!
  agta ei þeirra Strijd,
Heimsku er hreifa sinne,
  hneigder mest fyrer Nijd.

Þeir mest
  þig hafa giørt ad nijda,
    sem þier hafa fitnad af.
Þeir vest
  þier hafa viliad strijda,
    sem þig hafa fært i Kaf.
Þeim flest
  Þiood opt Eyra gaf,
Lolium vidlifande,
  og lumpid Svijna Draf.

Aurm Þiood
  alltijdt hefur skoted
    Auga skackt til vor;
Menn Hniood
  margann þeirra hloted,
    Mꜳls af Rennebor;
O-good
  opt þau rakest Spor:
Bækling Borgmeistara,
  blettade saurug For.

Eg kann
  Arngrim fyrst hier miñast,
    og añañ Horrebow:
Eg fann
  sama fleirum sinnast,
    sem ei nefne þo,
er þann
  Olgufullann Sioo,
allvel afstijrt hafa,
  og Ofundgiarnann Roo.

Enn hier
  eitthvert Medal besta
    ætla eg meiga siꜳ,
sem er
  eitt hid frægdar mesta,
    ossum Londum hiꜳ,
Landher
  Lærdra und' Vopnum stꜳ,
eins og ꜳ Is-Mol lijte,
  øll er Fylking grꜳ.

Herlid,
  hiꜳlmad, bryniad, skialldad,
    hier megu lijta Menn;
A Hlid
  Hlakkar Seglum tialldad,
    hafin Strijds Merkenn;
I Mid
  Orvar og Spiooten þreñ:
skygder Brandar blika;
  Blꜳstur og Heroop senn.

Ei mꜳ
  ødrum helldur gleyma,
    er Olærd kallast Þiood:
Þad ꜳ
  hiꜳ oss laungum heima,
    ad hun opt reynest frood.
Sw þꜳ
  Voll hier ꜳfram Od,
Riddurum røskvum medur,
  sw Radan øll var good.

Slijkt Safn,
  synt ꜳ Velle breidum,
    sem hier byrtest nu,
Þitt Nafn
  lofar ꜳ øllum Leidum,
    langt yfir Finna Bú,
(Yggs Hrafn
  hefir minn þꜳ Trw)
Author Bæklings besta!
  Þier ber vel Æra sw.

O! Þier
  lærder Menn i Londum,
    Lands vors Elskarar,
Skrif hier
  hafid gott i Høndum
    heils til Fagnadar.
Enn vier,
  Aspir Kvistfꜳar,
kloppum Lof i Loofa,
  loflegs Høfundar.

Enn þeir,
  ꜳ þessu Vit ei hafa,
    og þreyta Lastmꜳl sijn,
sinn Leir
  siꜳlfir meiga kafa,
    siwker af Ogeds Vijn:
Ei meir
  ogtum þꜳ enn Svijn,
þegar i þad skal fara;
  Þesse er Hugboot sijn (mijn)

Lꜳtum
  Lijfs-Mark nockurt finna
    lioost þo med oss enn.
Iꜳtum
  Hugar-Prijde hinna,
    sem heita gooder Menn.
Mꜳtum
  Munnum af hvad renn.
Hægt mꜳ Gaum ad gefa,
  hvad gambra Varmeñeñ.

Enn Þier
  lifid vel og lenge,
    Lysta Magister!
Ef hier
  Þinnar Þiódar Genge,
    Þin sú Fæding er.
Enn vier
  epterfylgium Þier.
Lióden læt eg falla,
  løgud midur enn ber.

Prentad ad Hrappsey, i þvi Konungl. privilegerada Bókþryckerie, af Gudmunde Jons Syne, 1783.

rio. Statuimus enim cum Chrysostomo, neminem his verbis ad conjugium cogi; non enim hoc veluti sanciens Apostolus, dicit, quasi non liceat absque uxore Episcopum fieri, sed ejus rei modum constituens. Ideo Lutherus in proposit. de digamia scripsit, ista verba, unius uxoris virum, accipienda esse negativè, non positivè, ita ut non teneatur Episcopus habere unam, sed teneatur non habere plures fœminas unà cum uxore, quam sententiam Lutheri esse, agnovit etiam Bellarminus lib. 1. de Cleric. cap. 20. Alii uxorem unam oppositam putant scortationi & adulterio. Romanenses quovis modo bigamos ab Episcopatu exemptos scribunt, & ejusmodi Episcopum describi à Paulo ajunt, qui unius uxoris vir sit, qui, sive connubio junctus fuerit, sive etiamnum matrimonii legibus teneatur, nullam praeterea conjugem admiserit: Quae interpretatio legitur apud Bellarminum l. d. & Benedict. Justinian. super hunc textum. De his omnibus postea videbimus. Verus Apostoli sensus est, Apostolum prohibere plures uxores simul, seu polygamiam, quae quidem à Christo expressè erat prohibita Matth. 19. vers. 6. Cum autem inter Judeos olim toleraretur, nec apud gentes omnes improbaretur, facile fieri poterat, ut hujusmodi polygami ad Christianismum converterentur, & hos quidem tolerandos censuit Apostolus, sed ad ministerium Ecclesiae non admisit, cum hoc sine scandalo fieri non posset. Ita interpretantur hunc textum Canones, qui vulgò dicuntur Apostolorum: Sic enim intelligunt canonem 17. Si quis post baptisma secundis fuerit copulatus nuptiis, aut concubinam habuerit; non potest esse Episcopus, non presbyter, aut diaconus &c. Ita pleriq; nostrorum intelligunt, quorum sententiam frustra

Et hae erant virtutes ac vitia Episcopi in officio ejus conspicua.

Sequuntur jam aliae, quae domum ejus privatam concernunt. Qui suae domui benè praesit, inquit Apostolus vers. 4. Vult ergò Apostolus Episcopum habere domum & regere familiam. Hoc enim est domui suae benè praeesse, res suas benè disponere, rectè agere, domesticam curam non negligere, sua non decoquere, sed augere, & quod populo praecipiendum est, domestico exemplo approbare. Inconveniens omninò est, ne quid durius dicam, quod Ambrosius hic per domum corpus Episcopi intelligit, eumq; domui suae benè praeesse scribit, qui corporis sui servaverit castitatem lib. de dignit. sacerdot. cap. 4.

Deinde requirit Apostolus talem Episcopum, qui liberos habeat subditos cum omni castitate, vers. 4. Potest ergo Episcopus liberos gignere & sic in legitimo matrimonio vivere: modò liberos suos benè educat, ne fiant immorigeri, sed in omni virtutum genere (haec enim & σεμνότης honestas in quavis actione) ad monita parentis se accommodent. Alios enim in officio non continebit, inquit Chrysostomus, qui liberos domi non habet benè subjectos. Idcirco addit Apostolus hanc ipsam hujus praecepti rationem: Si quis autem domui suae non benè praesit, quomodo Ecclesiae Dei diligentiam habebit? vers. 5. Est argumentum à minori ductum. Difficilior est cura domus publicae quàm privatae. Qui ergo parva nescit administrare, quomodo poterit ei credi cura praestantiorum ac divinorum, inquit Theodoretus.

das & modestas, alienas à calumniis & detrectationibus aliorum, alienas à bibacitate; & fideles in omnibus vitae suae actionibus. Mariti ipsorum una uxore sint contenti, familiamq; suam rectè gubernent. Ita nimirum & muneri suo rectè praeerunt, & dum in minoribus officiis diligentiam suam satis probarunt, ad majora facilè adscendere possunt, majoriq; cum alacritate ac confidentia animi Evangelium Christi docere, dum nihil est in conscientia, quod ipsos redarguere possit.

QUAESTIONES EX HAC PARTE Capitis.

QUAESTIO I.

Licetne petere vel optare Episcopatum, vel officium aliquod Ecclesiasticum, cum Paulus scribat; qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat v. 1.

Resp. Plurima de hac quaestione in utramq; partem disputari possunt. Pro negativa sententia militare videntur hae rationes: I. quod nemo sibi sumere honorem dicitur, nisi qui vocatus fuerit, quemadmodum & Aaron Hebr. 4. vers. 5. Sibiipsis autem sumere videntur Episcopatum, qui eum petunt, optant, ambiunt, affectant: nam, quod Apostolus noster de desiderio Episcopatus scribit, ad illa fortè tempora pertinet, ubi propter continuas persequutiones rari erant, qui huic muneri se committebant, quibus hoc modo munus hoc periculosum commendare voluit Apostolus ut bonum opus. Ita certè intellexisse videtur Gregorius, qui in pastorali part. 1. cap. 8. circa medium, scribit: Illo tempore hoc dixit Apostolus, quo ille qui plebi-

fuisse superbia. Ut autem haec ratio adderetur, necessarium fuit: quia reliquorum vitiorum pravitas per se nota est: ut autem aliquis sit neophytus, in se culpam nullam habet, ex accidente verò superbiae vitium contrahit.

Alterum respectu exterorum est honesta fama. Oportet autem & illum testimonium habere bonum ab eis, qui foris sunt: ut non in opprobriũ incidat & in laqueũ diaboli v. 7. Per eos qui foris sunt, intelligit Judaeos, gentes, adeoq; omnes, qui sunt extra veram Ecclesiam. Vult ergo Apostolus vitam & mores Episcopi ita esse innocentem, ut ne quidem hostes Ecclesiae jure ipsis detrahere possint. Malè enim agitur cum illis Ecclesiae praefectis, qui publicâ laborat infamiâ, quae res aedificationem Ecclesiae plurimum impedit, & ipsi ministro periculosa est. Facile n. incidet iterum in priores diaboli laqueos, qui vetus illud hospitium suum libenter invisit; & opprobrium aliorum merebitur, quos bono suo exemplo erudire debebat: quae sanè duo sunt perniciosissima Episcopatus impedimenta. Hactenus de Episcoporum officio: jam ad Diaconos accedit: Diaconos similiter pudicos, non bilingues, non multo vino deditos, non turpe lucrum sectantes v. 8. Διάκονος graeca vox generalis interdum est, & tribuitur omnibus Ecclesiae ministris, unde & Apostoli vocantur Diaconi novi testamenti 2. Cor. 3. v. 6. & Tychicus conservus Pauli vocatur fidelis diaconus Col. 4, 7. interdum autem specialiter accipitur, ut & hoc in loco, de certo ordine ministrorum Ecclesiae. Etsi autem varia sunt personarum discrimina, à quibus olim regebatur Ecclesia, de quibus legitur Eph. 4, 2. 1. Corinth 12. vers. 10. & alibi sparsim: duò tamen erant gradus ministrorum tempore Apostoli Pauli in singulis ferè Ecclesiis nobiles, videlicet Episcoporum & diaconorum.